

Reservationer:

af Herrar *Munck af Rosenschöld, von Ehrenheim, von Gegerfelt, Rydin* och Friherre *Tersmeden*.

Herrar *Dickson, Faxe* och Friherre *Koskull* hafva anmält, att de icke varit närvarande vid detta ärendes behandling inom Utskottet.

N:o 13.

Ank. till Riksd. Kansli den 16 April 1872, kl. 3 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utåtande, i anledning af väckt motion om ändring i 13:de § Riksdags-ordningen.

I andra momentet af denna paragraf förekommer det stadgande, att domsaga med större folkmängd än fyratiotusen skall i fråga om val af riksdagsman i Andra Kammaren indelas i två valkretsar, så vidt ske kan häradsvis. Detta stadgande har Herr *Ehrenborg* i en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 198, andra punkten, ansett böra tolkas så, att då en dylik domsaga består af två eller flera härad, den alltid måste delas häradsvis, eftersom en sådan delning i slikt fall icke kan sägas vara omöjlig. Men enär stadgandet med denna tolkning kan leda derhän, att till exempel af de båda valkretsarne inom samma domsaga den ena blir flerdubbelt folkrikare än den andra, eller att till undvikande af ett dylikt missförhållande två härad belägna på flera mils afstånd från hvarandra förenas till en valkrets, har motionären föreslagit att orden "så vidt ske kan häradsvis" måtte utgå eller förändras till "så vidt lämpligen ske kan häradsvis".

Då det just är folkmängdens storlek som betingar en domsagas delning i två valkretsar, har man redan vid aktgifvande på denna omständig-

het svårt att föreställa sig att folkmängden skulle, såsom motionären antagit, vid bestämmande af sättet för delningen lemnas så helt och hållet utan afseende, att häradsindelningen skulle dervid vara ovilkorligen bestämmande. Vore detta lagstiftarens mening, hade han utan tvifvel funnit ett lämpligare uttryck för densamma genom att utbyta orden "så vidt ske kan" mot "så vida domsagan består af flera härad". Den rätta betydelsen af det anmärkta uttrycket framgår ock fullt otvetydigt vid jämförelse med andra ställen i Riksdags-ordningen, der det jemväl förekommer. Då det i 59 § stadgas, att betänkande, som af ständigt eller i dess ställe särskildt tillsatt Utskott afgifvits, skall i begge Kamrarne för ärendets afgörande, så vidt ske kan, samtidigt föredragas, har detta, såsom bekant är, utan tvekan tolkats så, att samtidig behandling egt rum, så vidt *lämpligen* kunnat ske. I betraktande häraf synes den af motionären föreslagna grundlagsändring icke vara af behovet påkallad, hvarföre Utskottet hemställer, att motionen i denna punkt icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 16 April 1872.

På Utskottets vägnar:

TH. MUNCK AF ROSENSCHÖLD.

N:o 14.

Ank. till Riksd. Kansli den 16 April 1872, kl. 3 e. m

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i 16 § Riksdags-ordningen.

I en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 200, har Herr *Jöns Rundbäck* anført, hurusom af det ovilkorliga stadgandet i 16 § Riksdags-